

OBSERWACJA

**Raport z obserwacji zgromadzeń
w dniu 10 marca 2018 r. w Warszawie**

Warszawa, 10 kwietnia 2018

**AMNESTY
INTERNATIONAL**

I. PROJEKT OBSERWACJI ZGROMADZEŃ PUBLICZNYCH AMNESTY INTERNATIONAL

Amnesty International jest globalnym ruchem ponad 7 milionów ludzi, którzy niesprawiedliwość na świecie traktują osobiście i podejmują działania na rzecz położenia kresu poważnym naruszeniom praw człowieka. Razem zmieniamy świat, by każdy mógł korzystać ze swoich praw. Jesteśmy niezależni od rządów, politycznych ideologii, religii i interesów ekonomicznych.

Celem pilotażowego projektu Amnesty International jest obserwacja zgromadzeń odbywających się w różnych miejscach w Polsce. Do udziału w projekcie zaproszono aktywistów i aktywistki gotowych do zaangażowania się w długoterminowy projekt, którzy przeszli przez praktyczne i teoretyczne szkolenie.

Stowarzyszenie przyjęło standardy obserwacji, które opierają się na zasadach zgodności z prawem, bezpieczeństwa, neutralności, bezstronności oraz bezpośredniości i ograniczonego zasięgu.

Celem projektu jest monitorowanie sposobu realizacji wolności zgromadzeń, w szczególności w kontekście ostatnich zmian w ustawie Prawo o zgromadzeniach, jak również sposobu zabezpieczania zgromadzeń przez Policję. Rezultatem projektu będzie opracowanie raportu identyfikującego wyzwania w wypełnianiu zobowiązań Polski w zakresie wolności pokojowych zgromadzeń, które zyskały na znaczeniu w kontekście nowelizacji ustawy Prawo o zgromadzeniach, która weszła w życie 2 kwietnia 2017 r.

Natomiast niniejszy raport (kolejny raport cząstkowy w ramach prowadzonego projektu) przedstawia wyniki obserwacji zgromadzeń, które odbywały się w dniu 10 marca 2018 r. w Warszawie, w okolicach Krakowskiego Przedmieścia.

II. CZAS i OBSZAR OBSERWACJI

Niniejszy raport przedstawia wyniki obserwacji zgromadzeń, które odbywały się w dniu 10 marca 2018 r. w Warszawie, w okolicach Krakowskiego Przedmieścia. Obserwatorzy Amnesty International monitorowali przebieg zgromadzeń w Warszawie **w dniu 10 marca 2018 r., w godz. 19.00-22.00 na obszarze między ul. Kanonia, wzdłuż Krakowskiego Przedmieścia, do Skweru Twardowskiego/ ul. Karowej i ul. gen. Michała Tokarzewskiego - Karaszewicza**. Obserwatorzy byli oznakowani za pomocą identyfikatorów oraz żółtych, widocznych kamizelek z napisem „Obserwator” lub „Obserwatorka”. Zespół obserwatorów liczył 13 osób. Raport opiera się wyłącznie na raportach oraz zdjęciach i materiałach filmowych obserwatorów uczestniczących w przedmiotowej obserwacji. Informacje o obecności obserwatorów Amnesty International 10 marca 2018 r. podczas zgromadzeń w okolicach Krakowskiego Przedmieścia zostały wysłane do Komendy

Stołecznej Policji w Warszawie, Biura Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Urzędu m.st. Warszawy oraz organizatorów zgromadzeń.

III. OBSERWOWANE ZGROMADZENIA

Obserwacja Amnesty International w w/w czasie i miejscu obejmowała następujące zgromadzenia:

1. Zgromadzenie cykliczne, zgłoszone w czasie od maja 2017 do kwietnia 2020, 10 dnia każdego miesiąca w godz. 6:00 – 22:00, w celu oddania hołdu ofiarom katastrofy w Smoleńsku, od ul. Świętojańskiej przez pl. Zamkowy, po ul. Krakowskie Przedmieście do ul. Karowej w Warszawie.

oraz kontrdemonstracje w stosunku do zgromadzenia cyklicznego:

2. Zgromadzenie organizowane przez Obywateli RP, według informacji umieszczonych na portalu społecznościowym Facebook (w tzw. wydarzeniu, organizowanym przez Obywateli RP) zaplanowane na godz. 19:00 na Placu Zamkowym. Zgromadzenie to nie zostało notyfikowane i informacja o nim nie znajdowała się w Biuletynie Informacji Publicznej Miasta st. Warszawa.

3. Zgromadzenie organizowane przez Stowarzyszenie na rzecz demokracji – TAMA, zgłoszone na dzień 10 marca 2018 r., w godz. 18:00 - 22.00, na skwerze Hoovera. Jako cel zgromadzenia organizator wskazał „protest przeciwko wykorzystywaniu katastrofy smoleńskiej do celów politycznych”.

Zgromadzenie zostało zakazane zarządzeniem zastępczym wojewody mazowieckiego z 10 marca 2018 r. WSO-I.6110.1.13.2018, w którym wskazał, że w tym samym miejscu i czasie odbędzie się zgromadzenie cykliczne związane z oddaniem hołdu ofiarom katastrofy w Smoleńsku. Wojewoda powołał się na informację Biura Ochrony Rządu kierowaną do Biura Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego m. st. Warszawy oraz Komendy Stołecznej Policji kierowanej do Wojewody Mazowieckiego, zgodnie z którą odbycie zgromadzeń w miejscu i czasie zgromadzenia cyklicznego „stwarza realne zagrożenie bezpieczeństwa i porządku publicznego”.

Dodatkowo, w uzasadnieniu decyzji, wojewoda zaznaczył, iż „Cel przyświecający zgromadzeniu (...) uprawnia wojewodę do wniosku, że zgromadzenie na skwerze H.C Hoovera dąży do zakłócenia, czy wprost uniemożliwienia korzystania z konstytucyjnej wolności zgromadzeń przez uczestników zgromadzenia cyklicznego”. Zarządzenie wojewody zostało umieszczone w Biuletynie Informacji Publicznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie 10 marca 2018, o godz. 16.54.

W dniu 10 marca organizator oraz Prezydent m.st. Warszawy złożyli odwołanie od zarządzenia wojewody do Sądu Okręgowego w Warszawie, argumentując, że zaskarżone zarządzenie zostało wydane bez podstawy prawnej. Sąd Okręgowy postanowieniem z dnia 10 marca 2018 r. uchylił zarządzenie wojewody jako wydane bez podstawy prawnej. Jednocześnie Sąd odrzucił odwołanie wniesione przez Prezydenta m. st. Warszawy „jako nie pochodzące od strony postępowania, a przez to niedopuszczalne”.

4. Zgromadzenie organizowane przez Stowarzyszenie Obywatele Solidarnie w Akcji, zgłoszone na dzień 10 marca 2018 r., w godz. 15:00 – 22:00, u zbiegu ulic Karowej i Krakowskiego Przedmieścia, od strony pomnika Bolesława Prusa.

Zgromadzenie zostało zakazane zarządzeniem zastępczym wojewody mazowieckiego z 10 marca 2018 r. WSO-I.6110.1.11.2018, w którym wskazał, że w tym samym miejscu i czasie odbędzie się zgromadzenie cykliczne związane z oddaniem hołdu ofiarom katastrofy w Smoleńsku. Wojewoda powołał się na informację Biura Ochrony Rządu kierowaną do Biura Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego m. st. Warszawy oraz Komendy Stołecznej Policji kierowanej do Wojewody Mazowieckiego, zgodnie z którą odbycie zgromadzeń w miejscu i czasie zgromadzenia cyklicznego „stwarza realne zagrożenie bezpieczeństwa i porządku publicznego”. Zarządzenie wojewody zostało umieszczone w Biuletynie Informacji Publicznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie 10 marca, o godz. 13:54.

W dniu 10 marca organizator oraz Prezydent m.st. Warszawy złożyli odwołanie od zarządzenia wojewody do Sądu Okręgowego w Warszawie, argumentując, że zaskarżone zarządzenie zostało wydane bez podstawy prawnej. Sąd Okręgowy postanowieniem uchylił zarządzenie wojewody jako wydane bez podstawy prawnej. Jednocześnie Sąd odrzucił odwołanie wniesione przez Prezydenta m. st. Warszawy „jako nie pochodzące od strony postępowania, a przez to niedopuszczalne”.

Stowarzyszenie Obywatele Solidarnie w Akcji na dzień 10 marca 2018 r. zgłosiło również zgromadzenie przed Galerią Kordegarda u zbiegu ulic: Krakowskie Przedmieście i Ossolińskich, w godz. 8:00 – 22:00.

Zgromadzenie przed Galerią Kordegarda zostało zakazane zarządzeniem zastępczym wojewody mazowieckiego z 10 marca 2018 r. WSO-I.6110.1. 12.2018, w którym wskazał, że w tym samym miejscu i czasie odbędzie się zgromadzenie cykliczne związane z oddaniem hołdu ofiarom katastrofy w Smoleńsku. Wojewoda powołał się na informację Biura Ochrony Rządu kierowaną do Biura Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego m. st. Warszawy oraz Komendy Stołecznej Policji kierowanej do Wojewody Mazowieckiego, zgodnie z którą odbycie zgromadzeń

w miejscu i czasie zgromadzenia cyklicznego „stwarza realne zagrożenie bezpieczeństwa i porządku publicznego”. Zarządzenie wojewody zostało umieszczone w Biuletynie Informacji Publicznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie 10 marca, o godz. 16:39.

W dniu 10 marca organizator oraz Prezydent m.st. Warszawy złożyli odwołanie od zarządzenia wojewody do Sądu Okręgowego w Warszawie, argumentując, że zaskarżone zarządzenie zostało wydane bez podstawy prawnej. Sąd Okręgowy postanowieniem uchylił zarządzenie wojewody jako wydane bez podstawy prawnej. Jednocześnie Sąd odrzucił odwołanie wniesione przez Prezydenta m. st. Warszawy, „jako niepochozące od strony postępowania, a przez to niedopuszczalne”.

IV. GŁÓWNE OBSERWACJE

A. CHARAKTERYSTYKA, ZABEZPIECZENIE ORAZ PRZEBIEG ZGROMADZEŃ

1. Zgromadzenie cykliczne

Zgromadzenie ruchome na trasie: Bazylika Archikatedralna św. Jana Chrzciciela - ul. Świętojańska - Plac Zamkowy - ul. Krakowskie Przedmieście - Pałac Prezydencki. Ze względu na dużą liczbę osób uczestniczących oraz utrudnienia w przemieszczaniu się z powodu zabezpieczenia zgromadzenia metalowymi barierkami, kordonami policjantów ustawionych wzdłuż barierek po obu ich stronach oraz zasłonięciem czoła marszu wysokimi i szerokimi transparentami (co w znacznym stopniu utrudniało widoczność), obserwatorzy nie byli w stanie oszacować dokładnej liczby osób uczestniczących w zgromadzeniu.

Przed Bazyliką Archikatedralną znajdował się namiot i punkt kontroli bezpieczeństwa (wykrywanie metalu i przeszukiwanie) dla wchodzących na teren kościoła zorganizowany podobnie jak punkt przed wejściem do strefy zamkniętej na pl. Zamkowym (przeszukiwanie osób i bagaży, wykrywacze metalu).

Około godziny 20:12 uczestnicy zgromadzenia zaczęli gromadzić się przy wejściu na pl. Zamkowy od ulicy Świętojańskiej, gdzie od początku obserwacji stała grupa ok. 30 osób. Większa część osób po wyjściu z Bazyliki kierowała się na jej tyły ulicą Dziekanią, która była zablokowana barierkami od ul. Świętojańskiej.

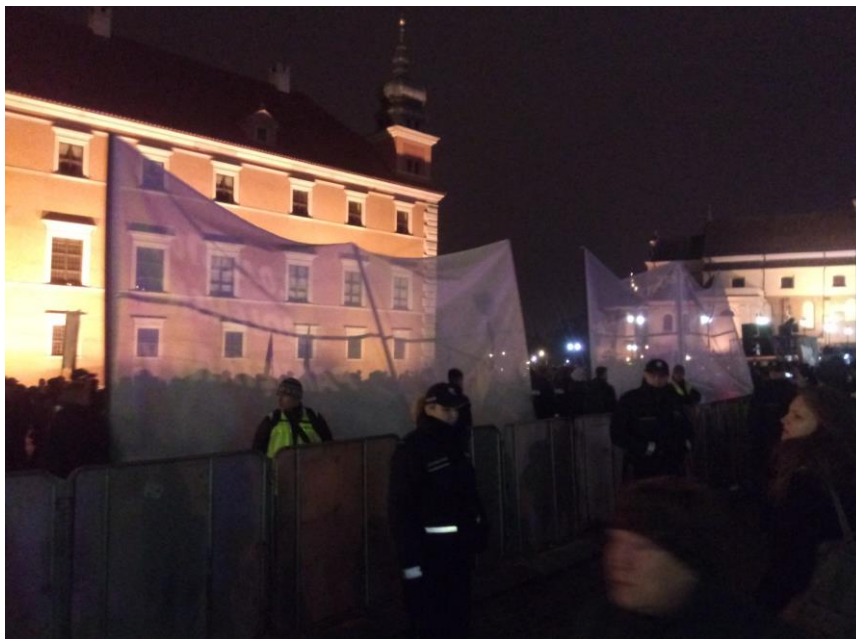
Przed czołem marszu jechał samochód z nagłośnieniem, a za nim niesione były dwie kilkumetrowe banery, które zasłaniały osoby idące na czele marszu, tak, że były one niewidoczne dla kontrademonstrantów. Osoby uczestniczące trzymały szeroki transparent: biało-czerwoną flagę z napisem „Smoleńsk - pamiętamy”, banery

i transparenty z napisami „Prezydencie, byłeś, jesteś, będziesz naszym bohaterem”; „Lębork”; „Gazeta Polska”; „Towarzystwo Patriotów Polskich”; „Bóg, honor, ojczyzna”; „Brońcie krzyża od Bałtyku do Giewontu”; „Jesteś Wielki” (z wizerunkiem J. Kaczyńskiego); „Współwinni zbrodni wciąż żyją bezkarnie. MORD. Smoleńsk 2010. PUTIN. Oddaj dowody waszych zbrodni” oraz grafiki przedstawiające Jezusa. Osoby uczestniczące modliły się i śpiewały pieśni religijne.

O godz. 20:33 marsz zatrzymał się na kilkuminutową modlitwę przy kościele św. Anny. Słyszane były okrzyki kontrdemonstrantów (nieokreślonego zgromadzenia): "Hańba", "Hipokryta", potem "Jarosław, otwórz bramę".

Przy ul. Krakowskie Przedmieście 19, w okolicach Pałacu Prezydenckiego ustawiony był namiot Solidarni 2010. Obecne osoby (5) włączały się do modlitw i śpiewów miesięcznicy.

O godzinie 21:02 uczestnicy marszu byli w całości zgromadzeni pod Pałacem Prezydenckim. Zgromadzenie sięgało od rogu ul. Karowej i Krakowskie Przedmieście, do parkingu przy ul. Krakowskie Przedmieście 52/54. Obserwatorzy nie usłyszeli formalnego rozwiązania zgromadzenia - o godz. 21:07, po przemówieniach i podziękowaniach, większość służby porządkowej organizatora zgromadzenia zdjęła kamizelki, a uczestnicy i uczestniczki zaczęli rozchodzić się, idąc Krakowskim Przedmieściem w kierunku pl. Zamkowego lub kierując się w stronę ul. Bednarskiej przez parking przy Krakowskim Przedmieściu 52/54.

Zdjęcie: banery zastaniające zgromadzenie cykliczne, godz. 20:29

Zdjęcie: uczestnicy zgromadzenia cyklicznego przy wejściu na Krakowskie Przedmieście, godz. 20:32

Zdjęcie: uczestnicy zgromadzenia cyklicznego przy kościele św. Anny, godz. 20.34

Zdjęcie: tyły zgromadzenia cyklicznego przy kościele Wniebowzięcia NMP,
godz. 20:54

Zabezpieczenie zgromadzenia

Służbami obecnymi na zgromadzeniu były: oddziały policji w umundurowaniu służbowym, funkcjonariusze w ubraniach cywilnych z kamizelkami odbłaskowymi „Policja”, funkcjonariusze wyłącznie w ubraniach cywilnych, funkcjonariusze BOR; straż marszu w żółtych i pomarańczowych kamizelkach z napisem „Służba porządkowa PIS”. Umundurowani funkcjonariusze policji nosili typowe umundurowanie i standardowe wyposażenie. W większości nie nosili znaków identyfikacji indywidualnej. Obserwatorzy nie byli w stanie precyzyjnie określić łącznej liczby policjantów zabezpieczających zgromadzenie.

Całość trasy przemarszu zgromadzenia cyklicznego wydzielają metalowe barierki, wzdłuż których ustawieni byli funkcjonariusze policji bądź co około dwa metry bądź bliżej (co 1,5 metra, metr lub w szyku zwartym) - na obszarach potencjalnej styczności z kontrademonstrantami, tj. na wysokości ul. Senatorskiej i Kolumny Zygmunta czy Skweru Hoovera. Przejście obok zgromadzenia cyklicznego - wzdłuż ustawionych barierek - nie było możliwe na obszarze od ul. Trębackiej w kierunku Pałacu Prezydenckiego do ul. Ossolińskich, ze względu na kolejne barierki ustawione w poprzek Krakowskiego Przedmieścia.

Część barierek wzdłuż Krakowskiego Przedmieścia była dodatkowo przewiązana metalową liną, w celu wzmocnienia zabezpieczenia.

Umundurowani funkcjonariusze Policji szli na czele marszu zgromadzenia cyklicznego oraz tworzyli asystę kroczącą po obu stronach marszu (wewnątrz obszaru wydzielonego barierkami).

Blokady policyjne w postaci kordonów Policji ustawione były w przejściu z Rynku Starego Miasta na ul. Jezuicką i Kanonią oraz z ul. Świętojańskiej na ul. Dziekanią oraz w kilku miejscach, wzdłuż trasy przejścia zgromadzenia cyklicznego (ul. Miodowa, Krakowskie Przedmieście 27, Kino Kultura, ul. Kozia). Blokady te uniemożliwiały przejście uczestnikom kontrdemonstracji i zwykłym przechodniom. W rejonie tych blokad zbierały się również rezerwowe oddziały Policji.

Na ul. Świętojańskiej przy Bazylice obecne były cztery 4-5 osobowe grupy policjantów, stojących pod budynkami w bocznych ulicach. Część z nich mieszała się z tłumem, patrolując teren przed Bazyliką, przechodząc w jedną i drugą stronę.

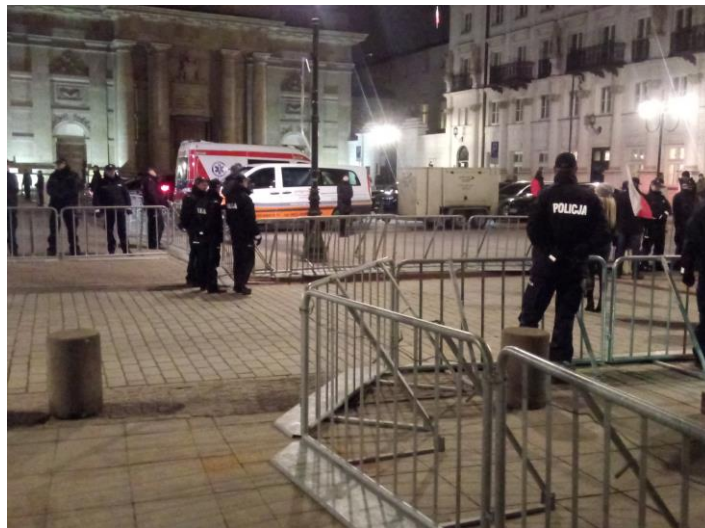
Policja, na pytania przechodniów oraz obserwatorów, nie podawała przyczyn ustawienia blokad, natomiast udzielała informacji, jak ominąć blokadę/wyjsc z Krakowskiego Przedmieścia lub przejść na drugą stronę. W niektórych przypadkach policja nie przepuszczała obserwatorów przez blokady.

Wejście na skwer Hoovera było zamknięte, w poprzek chodnika ustawiony był policyjny kordon i 3 furgony. Wejście na parking przy adresie Krakowskie Przedmieście 52/54 było zamknięte z obu stron – policjanci byli ustawieni zarówno wzdłuż Krakowskiego Przedmieścia, by nie przepuszczać na skwer Hoovera nikogo z marszu, jak i w poprzek skweru, od Krakowskiego Przedmieścia do księgarni Wyszyńskiego - by nie przepuszczać nikogo ze skweru Hoovera na Krakowskie Przedmieście.

Dodatkowo furgony policyjne ustawione były na ul. Ossolińskich, ul. Trębackiej, ul. Moliera, ul. Bednarskiej, ul Tokarzewskiego-Karaszewicza i ul. Karowej.

Zdjęcie: blokada przy ul. Jezuickiej, godz. 19:18

Zdjęcie: zabezpieczenie wzdłuż ul. Krakowskie Przedmieście, godz. 20:54

2. Zgromadzenie Obywateli RP

Charakterystyka i przebieg zgromadzenia

Zgromadzenie Obywateli RP miało charakter stacjonarny, uczestnicy gromadzili się wokół Kolumny Zygmunta. Liczba uczestników w momencie rozpoczęcia obserwacji wynosiła ok. 40-50 osób. W momencie kulminacyjnym ok. 20.15 liczba ta wzrosła do ok. 100 osób.

Dla części demonstrantów znakiem rozpoznawczym były białe kwiaty trzymane w dłoniach oraz białe przypinki „Obywatele RP”. W bezpośrednim otoczeniu znajdowało się również kilkadziesiąt innych osób, o których trudno stwierdzić czy byli uczestnikami zgromadzenia czy postronnymi obserwatorami/ przechodniami.

Podczas przemówień organizatorzy odnosili się do pokojowego i pozbawionego przemocy charakteru zgromadzenia oraz apelowali o zachowanie spokoju. Zgromadzeni wznosili okrzyki: „Solidarność naszą bronią” „Jarek, Jarek!”, „Królu, królu!”. Osoby zgromadzone trzymały transparenty: „Obywatele RP”; „Godności nie zbuduje się na kłamstwie”; „Mamy prawa, prawa fizyki, prawa logiki, prawa człowieka”.

Ok. godz. 20:20 zgromadzenie próbował zakłócić mężczyzna idący z rowerem, kierując w stronę zgromadzonych wulgarne słowa. Po chwili został on wyprowadzony przez Policję z bezpośredniego otoczenia zgromadzenia.

W momencie dojścia zgromadzenia cyklicznego do Kolumny Zygmunta (godz. 20:27), osoby uczestniczące w zgromadzeniu Obywateli RP odśpiewały hymn RP.

Obserwatorzy nie usłyszeli formalnego rozwiązania zgromadzenia. O godz. 20:37 uczestnicy zgromadzenia rozeszli się, większość udała się w kierunku zgromadzenia OSA na rogu ul. Karowej i ul. Krakowskie Przedmieście.

Zdjęcie: zgromadzenie Obywateli RP, godz. 20:13

Zabezpieczenie zgromadzenia

W bezpośrednim otoczeniu Kolumny Zygmunta znajdowało się ok. 100 funkcjonariuszy policji. Na ww. obszarze funkcjonariusze byli rozmieszczeni pomiędzy osobami zgromadzonymi w odległości kilku metrów od kolumny w grupach po ok. 5-10 osób. Przed barierkami odgradzającymi trasę przemarszu (ok. 15 metrów od kolumny) ustawiony był zwarty pojedynczy kordon funkcjonariuszy.

Funkcjonariusze Policji nosili typowe zimowe umundurowanie i standardowe wyposażenie, w większości nie nosili znaków identyfikacji indywidualnej.

Wozy policyjne ustawione były na ul. Podwale (ok. 12 furgonetek), ul. Ossolińskich oraz na Placu Teatralnym. Rezerwa policji ustawiona była przy ul. Podwale.

3. Zgromadzenie stacjonarne organizowane przez Stowarzyszenie na rzecz demokracji TAMA

W zgromadzeniu, które odbywało się przy skwerze Hoovera uczestniczyły 3 osoby. Zgromadzeniu nie towarzyszyły okrzyki. Dwóch mężczyzn trzymało flagę Polski, jeden z nich trzymał kartkę z napisem: „Lechu”; kobieta trzymała czarną parasolkę z napisem: „Kaczyński jesteś złym człowiekiem! Siejesz niezgodę i zniszczenie mały człowieku!”

Obserwatorzy nie usłyszeli komunikatu o formalnym rozwiązaniu zgromadzenia (de facto rozwiązało się ok. godz. 20:50).

Zgromadzenie zabezpieczało 13 policjantów (w typowym umundurowaniu i ze standardowym wyposażeniem), którzy otoczyli osoby w nim uczestniczące.

W rezerwie widoczni byli policjanci w okolicach Pasażu Niezależnego Zgromadzenia Studentów – 28 pojazdów policji (w tym co najmniej dwa nieoznakowane) oraz 3 pojazdy straży miejskiej.

Zdjęcie: zgromadzenie Stowarzyszenia na rzecz demokracji „Tama”, godz. 20:34

4. Zgromadzenie organizowane przez Obywateli Solidarnie w Akcji

Charakterystyka i zabezpieczenie zgromadzenia

Zgromadzenie spontaniczne, stacjonarne, przy zbiegu ulic Karowa i Krakowskie Przedmieście przed Skwerem Twardowskiego.

Zgromadzenie liczyło początkowo ok. 60 uczestników/czek, a w momencie kulminacyjnym (20:40-21:15) ok. 150 osób.

Osoby uczestniczące wznosiły następujące hasła: „Kłamca”; „Dyktatura/Targowica faszystowska, tutaj stoi Wolna Polska”; „Będziesz siedział”; „Wolne sądy”; „Konstytucja”; „Wolność, równość, demokracja”; „Wolne wybory”; „Ojczyznę wolną pobłogosław Panie”.

Uczestnicy trzymali transparenty i banery z napisami: „W obronie prawdy i godności warto stać nawet samotnie”; „Policja tylko wykonuje rozkazy”; „PiS – Posady i Stołki”; „Idziemy po prawo i sprawiedliwość”, „Kłamca”, „Posady i stołki”; „Policja protestuje przeciwko łamaniu prawa w Polsce”.

Część osób uczestniczących trzymała białe róże. Organizatorzy kilkakrotnie przypominali, że proszą o ciszę w trakcie modlitw i pieśni religijnych. W czasie zgromadzania z głośników emitowana była muzyka.

O godz. 20:22 została podana informacja, że na rozkaz Policji demonstrującym zabierany jest sprzęt nagłośniający. O godz. 20:31 w okolicy zgromadzenia podjechały dwa autobusy wraz ze sprzętem nagłośniającym i ustawiły się przed barierkami i samochodami policyjnymi, co spowodowało, że jeszcze trudniej było dostrzec obszar przed Pałacem Prezydenckim, do którego miał dojść marsz zgromadzenia cyklicznego. Przez sprowadzony sprzęt nagłośniający emitowano przebieg zgromadzenia cyklicznego zagłuszając zgromadzenie Obywateli Solidarnie w Akcji.

W trakcie modlitw uczestników zgromadzenia cyklicznego, uczestnicy zgromadzenia Obywateli Solidarnie w Akcji zachowywali ciszę. Zaczęli wznosić okrzyki dopiero w momencie przemowy Jarosława Kaczyńskiego (20:49) krzycząc „Kłamca”.

O godz. 21:15 przemawiający pożegnali się ze zgromadzonymi - obserwatorzy nie usłyszeli komunikatu o formalnym rozwiązaniu zgromadzenia. Po otrzymaniu informacji o zatrzymaniu kontrmanifestantów z Obywateli RP, część tłumu rozeszła się, a część udała na ul. Bednarską, gdzie miała protestować przeciwko zatrzymaniom. O godzinie

21:30 na ul. Bednarskiej zgromadzeni rozeszli się, po otrzymaniu informacji o wypuszczeniu 6 zatrzymanych.

Zdjęcie: uczestnicy zgromadzenia OSA, widok na hotel Bristol, godz. 21:11

Zabezpieczenie zgromadzenia

Zgromadzenie zabezpieczało łącznie ok. 100 funkcjonariuszy policji, głównie oddziały prewencji. Większość funkcjonariuszy ustawionych było w kordonie zwartym przed blokadą ustawioną wzdłuż ul. Krakowskie Przedmieście na skrzyżowaniu z ul. Karową złożoną z dwóch rzędów furgonetek policyjnych oraz dwóch autobusów.

Jeden oddział prewencji wyposażony był w pałki szturmowe i ustawiony był na tyłach zgromadzenia (ul. Krakowskie Przedmieście). Przy skwerze Twardowskiego ustawionych było dodatkowo ok. 30 funkcjonariuszy.

Funkcjonariusze policji nosi standardowe, zimowe umundurowanie, byli wyposażeni w standardowy sprzęt, w większości nie nosili znaków identyfikacji indywidualnej.

Blokady policyjne przecinały Krakowskie Przedmieście. Przed blokadami, znajdowały się wozy policyjne ustawione w poprzek Krakowskiego Przedmieścia, za blokadami znajdowały się 2 białe furgonetki operacyjne. Służby znajdowały się również na balkonie Hotelu Bristol. Na ul. Karowej ustawionych było przynajmniej 10 wozów policyjnych. Od strony ul. Tokarzewskiego-Karaszewicza ustawionych było 5 wozów policyjnych oraz karetka.

KONTAKT MIĘDZY UCZESTNIKAMI ZGROMADZENIA CYKLICZNEGO A UCZESTNIKAMI POZOSTAŁYCH ZGROMADZEŃ

Zarówno uczestnicy zgromadzenia cyklicznego, jak i osoby kontrademonstrujące były od siebie w zasięgu wzroku i słuchu tylko częściowo. Cała trasa marszu zgromadzenia cyklicznego odgradzona była metalowymi barierkami, wzdłuż których po obu stronach rozstawieni byli policjanci.

Dodatkowo zgromadzenie cykliczne dysponowało wysokimi banerami, które uniemożliwiały widoczność, ale tylko przedniej grupy uczestników.

Uczestnicy zgromadzenia cyklicznego i kontrademonstranci mogli być dla siebie widoczni i słyszalni w obszarze „swobodnego przejścia” wzdłuż trasy marszu zgromadzenia cyklicznego - pierwsza blokada była ustawiona na wysokości ul. Krakowskie Przedmieście 27. Na wysokości Kolumny Zygmunta, kontrademonstranci nie mogli podejść do zgromadzenia cyklicznego na bliską odległość, byli od niego oddzieleni metalowymi barierkami, wzdłuż barierek stał pojedynczy kordon Policji.

Na wysokości skweru Hoovera, uczestnicy zgromadzenia organizowanego przez Stowarzyszenie na rzecz Demokracji TAMA nie mogli podejść do trasy przemarszu zgromadzenia cyklicznego. Byli otoczeni kordonem policjantów. Dodatkowo trasę przemarszu zgromadzenia cyklicznego odgradzały barierki oraz policjanci rozstawieni po wewnętrznej i zewnętrznej stronie barierek. Z tego względu, pomimo iż uczestnicy obu wydarzeń byli umiejscowieni w stosunku do siebie w zasięgu słuchu i wzroku, kontakt między nimi był znacznie utrudniony.

W przypadku zgromadzenia OSA, jej uczestnicy nie mieli możliwości podejścia do zgromadzenia cyklicznego, byli odgradzeni barierkami, dwoma autobusami, sześcioma wozami policyjnymi oraz kordonem policji ustawionymi wzdłuż ul. Krakowskie Przedmieście na skrzyżowaniu z ul. Karową. Ze względu na bardzo dobre nagłośnienie zgromadzenia cyklicznego, mogli oni słyszeć przemowy w ramach zgromadzenia cyklicznego, ale nie widzieli ich uczestników. Uczestnicy zgromadzenia cyklicznego nie widzieli uczestników zgromadzenia OSA (nie wydaje się też, że uczestnicy zgromadzenia OSA mogli być słyszani przez uczestników zgromadzenia cyklicznego).

Uczestnicy zgromadzenia cyklicznego nie wchodzili w reakcję z kontrmanifestującymi.

V. WNIOSKI AMNESTY INTERNATIONAL

- Wszystkie obserwowane zgromadzenia były pokojowe. Nie zaobserwowano użycia

siły w stosunku do osób uczestniczących ze strony funkcjonariuszy Policji.

- Ustawienie barierek odcinających dostęp do Pałacu Prezydenckiego uniemożliwiało przebieg kontrademonstracji, która byłaby w zasięgu wzroku i słuchu demonstrujących.

Międzynarodowy standard wolności zgromadzeń jasno wskazuje, że jeśli przepisy prawa regulują kwestie zgromadzeń równoległych, nie powinny one zawierać automatycznego zakazu organizowania zgromadzeń w tym samym miejscu i czasie. W sytuacji, gdy w tym samym lub w zbliżonym miejscu organizowanych jest kilka zgromadzeń, należy, w drodze dialogu ze wszystkimi stronami, wypracować rozwiązania, które pozwolą na pokojowe przeprowadzenie demonstracji i kontrademonstracji, które znajdują się od siebie w zasięgu słuchu i wzroku.

- Nie we wszystkich miejscach obserwatorzy przepuszczani byli poza barierki.
- Zaniepokojenie Amnesty International budzi wydanie zarządzeń zastępczych przez wojewodę mazowieckiego zakazujących zgromadzeń Stowarzyszenia Obywatele Solidarnie w Akcji oraz Stowarzyszenia na rzecz Demokracji TAMA, mimo iż ustawa Prawo o zgromadzeniach nie przewiduje takiej możliwości dla zgromadzeń zgłoszonych w trybie uproszczonym, co było już wskazywane w orzeczeniach Sądu Okręgowego w Warszawie uchylających zakazy wojewody mazowieckiego wydane w stosunku do zgromadzeń w/w stowarzyszeń w okresie maj 2017 r. - luty 2018 r.

Dodatkowo podkreślić należy, że zarządzenia wojewody zostały wydane w czasie, który uniemożliwiał skuteczne odwołanie się od nich do sądu. Taka praktyka stosowania ustawy Prawo o zgromadzeniach skutkuje pozbawieniem organizatorów zgromadzeń możliwości korzystania zarówno z wolności zgromadzeń, jak i prawa do skutecznego środka odwoławczego.

Stowarzyszenie Amnesty International

pl. Lelewela 8

01-624 Warszawa

Zdjęcia: prawa autorskie Amnesty International

Wszelkie uwagi i pytania należy kierować na adres: zgromadzenia@amnesty.org.pl